

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

София - 1000
пл. Св. Неделя № 6
тел.: 94 04 650; факс: 980 69 54
Телефонна централа: 94 04 999

ISSN 1312 - 5265
web-site: www.fsc.bg
e-mail: bg_fsc@fsc.bg

БЮЛЕТИН

БРОЙ 1/2006

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:

ДИМАНА РАНКОВА
РАЛИЦА АГАЙН
БИСЕР ПЕТКОВ
НИНА КОЛЧАКОВА
РОСИЦА ЕВТИМОВА

ОТГОВОРЕН РЕДАКТОР:
ДОРА КАМЕНОВА

Печат:
Академично издателство „Марин Дринов“

СЪДЪРЖАНИЕ

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

НАДЯ ВЕЛИНОВА

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

ЗА ЦЕЛИТЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ПАЗАРИ **_3**

НОРМАТИВНА УРЕДБА

НАРЕДБА

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 3 ОТ 2003 Г. ЗА РЕДА И НАЧИНА

ЗА ПРОМЯНА НА УЧАСТИЕ И ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА НАТРУПАННИТЕ
СРЕДСТВА НА ОСИГУРЕНО ЛИЦЕ ОТ ЕДИН ФОНД ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНО
ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ В ДРУГ СЪТВЕТЕН ФОНД, УПРАВЛЯВАН
ОТ ДРУГО ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО **_17**

ДЕЙНОСТТА

НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

ПРЕЗ ЯНУАРИ 2006 ГОДИНА

I. РЕШЕНИЯ

НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР **_18**

II. ИНДИВИДУАЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ АКТОВЕ

НА ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ

НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР **_20**

III. ВПИСАНИ ПРОМЕНИ

В РЕГИСТРИТЕ НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР **_23**

IV. УВЕДОМЛЕНИЯ

ПО ЧЛ. 145 ЗППЦК **_30**

ЗА ИНФОРМАЦИЯ ПО ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С ТЪРГОВИЯТА С ЦЕННИ КНИЖА,
ОСИГУРЯВАНЕТО И ЗАСТРАХОВАНЕТО, ЗВЪНЕТЕ НА ГОРЕЩИЯ ТЕЛЕФОН:

0900 32 300

(0,18 лв./мин)

ИЛИ ПИШЕТЕ ДО РЕДАКЦИЯТА НА ПОЗНАТИЯ ВИ АДРЕС:
1000 - СОФИЯ, ПЛ. СВЕТА НЕДЕЛЯ № 6 - ЗА БЮЛЕТИНА НА КФН

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ЗА ЦЕЛИТЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ПАЗАРИ

НАДЯ ВЕЛИНОВА

началник-отдел

„Международно сътрудничество“
на КФН

Pискът е неразделна част от всички бизнес решения. Управлението на риска в непрекъснато нарастващите по сложност бизнес среда и законови норми се превръща в предизвикателство за всяка организация. Множеството стандарти за финансово отчитане, включително и международните счетоводни стандарти, описват предимно разкриването на финансовите рискове.

Различните финансови институции поглеждат по нов начин към риска. В този процес те преосmisлят ролята на неговото управление при постигане на целите. Техният основен стремеж е не да елиминират, а по-скоро активно да оценят и управляват риска за своя собствена изгода. Рискът е фундаментална концепция във всички отрасли, въпреки че всеки от тях я дефинира по различен начин. Най-често срещаното определение е: „Рисковете са несигурни бъдещи събития, които могат да повлият на постигането на целите на организацията, включително на стратегическите и финансовите цели, както и на спазването на законите“.

Y Същност на процеса на управление на риска

Управлението на риска (*risk management*) е такова управление на финансовите инструменти, с които се цели намаляването или пълното елиминиране на финансния риск.

Управлението на риска се осъществява чрез финансовия инженеринг, който се разглежда като използване на финансови инструменти за преобразуване на

един финансов резултат (профил) в друг, притежаващ по-желани характеристики. Съответно на посочените при финансовия инженеринг две алтернативи и при управлението на риска съществуват *две гранични алтернативи*. Първата алтернатива е рисът да се неутрализира напълно, а втората - да се елиминира изцяло неизгодният риск и да остане само благоприятният.

Например:

Френска компания има задължение в японски ѹени, което трябва да се заплати в шестмесечен срок.

При първата алтернатива компанията би могла да купи необходимото количество ѹени за доставка след шест месеца при точно фиксирана цена. Това е форуърдна (*forward* – бъдещ, предварителен) сделка, която елиминира определен валутен риск, т. е. евентуалната промяна в курса на японската ѹена спрямо френския франк. С други думи, алтернативата представлява **хеджиране** на валутния риск **чрез форуърд**.

При втората алтернатива компанията за същото задължение, платимо в същия срок, може да закупи **валутна опция**, която дава правото, но не и задължението, през следващите шест месеца да се купува тази валута по същия курс, както при форуърдната сделка. При втората алтернатива, ако ѹената до шест месеца покачи своя курс, то съгласно валутната опция ще се извърши покупка по договорения курс, т. е. като при форуърдна сделка. В обратния случай, ако ѹената спадне под договорения курс, то покупката ще се извърши по благоприятния пазарен курс и опционното право няма да бъде използвано. По такъв начин се осигурява защита по форуърда при покачване курса на ѹената и предимство от липсата на хеджинг при неговото спадане, т. е. при втората алтернатива е налице идеалният хеджинг – елиминиране на неизгодния (лошия) риск и оставане на благоприятния (добра) риск.

Към финансовите инструменти, които се използват при управление на риска, най-често принадлежат:

- ✓ договор за курса по форуърд (*FRA – Forward Rate Agreement*);
- ✓ комбиниран договор (споразумение) за обменния курс по форуърд (*SAFE – Synthetic Agreement for Forward Exchange*);
- ✓ финансови фючърси;
- ✓ суапове (*swap* – замяна, размяна) - лихвени и валутни;
- ✓ лихвени и суапови опции;
- ✓ екзотични опции и т.н.

Управлението на риска използва основните форми на финансовия инженеринг: хеджиране, спекулация, арбитраж и структуриране.

Хеджирането като първа форма на финансовия инженеринг възниква тогава, когато определено лице, изложено на финансов риск, за да анулира тази опасност, заема определена позиция в един или няколко хеджиращи инструмента. Такъв например е заемателят, който, за да се защити срещу промените на лихвените проценти, купува договор за курс по форуърд (*FRA*) като хеджиращ инструмент. При това идеалният хеджинг е този, при който съответният инструмент води до абсолютна сигурност и напълно „огледално“ покрива риска, т. е. както неблагоприятните, така и желателните изменения в основния курс. Освен този идеален хеджинг са възможни различни варианти

на ограничено защитен риск, при който се компенсират само неблагоприятните изменения над определено ниво, а благоприятните промени се оставят да се развиват, без да се неутрализират.

Спекулацията е такава форма на финансовия инженеринг, при която за определени пазарни промени дадено лице се стреми да извлече полза от своята очаквана прогноза чрез създаване на рискова ситуация там, където до момента не е съществувал риск. Често спекулацията се заключава в закупуването на нещо, чиято цена се очаква да се повиши, или обратно, в продажбата на нещо, за което се очаква да поевтинее. Разбира се, при спекулациите се използват производни инструменти, които предоставят подходящи възможности за висока степен на задължнялост, за овладяване на определена рискова ситуация, което е невъзможно с други средства, и за комбиниране на сложни стратегии на поведение.

Арбитражът може да има различни проявления. Например една безрискова арбитражна ситуация на получаване на печалба от всяка разлика в цените се появява тогава, когато се купува на пазар с по-ниски цени и се продава на друг пазар, с по-високи цени. Обикновено обаче такова действие бързо възстановява равновесието на пазарните цени на взаимосвързаните инструменти.

Структурирането като форма на финансов инженеринг се използва за преструктуриране характеристиките на определена сделка или, по-общо казано, на рискова ситуация, за да се удовлетворят предпочтенията на определени участници във финансовия пазар.

K

Етапи на управление на риска

Компаниите използват различни методи, за да увеличат своите способности за управление на риска. Управлението на оперативния риск е най-новата сфера. Петте различни фази на управлението на риска са:

1. Основа – представлява традиционната среда, в която вътрешният контрол се осъществява от вътрешни одитори. Главното ограничение тук е, че служителите претеглят и вземат решения на базата на основни правила, политики и процедури по независим начин.

2. Осъзнаване – в много компании, особено тези, занимаващи се с финансови услуги, и други, където служителите ежедневно вземат рискови решения, ръководството осъзнава, че управлението на риска е важна задача за постигане на желаните резултати. Осъзнавайки този факт, компаниите събират необходимата информация с цел да анализират рисковете и впоследствие да вземат решения и да изготвят определена политика за действие.

3. Контрол – след изготвянето на политиката за действие следващата цел е осъществяването на контрол върху реалния риск и изготвянето на критерии за неговото ограничаване. Разработва се балансирана оценка, чрез която ръководството да разбере оперативните рискове в организацията. Провеждат се курсове за обучение на служителите за усвояване на необходимите знания, които да им помогнат да разбират и управляват риска, при вземането на решения и в дейностите, за които те са отговорни.

4. Количествена оценка – след като усъвършенстваната функция за управление на риска предоставя по-цялостно разбиране на бизнес рисковете,

вниманието се насочва към моделите за количествена оценка. Те могат да бъдат използвани за разпределение на капитала, но чрез тях могат да бъдат предвидени и евентуалните резултати от бъдещи решения, включително и скритите причини за загуби.

5. Интеграция – последната стъпка след внедряването на функцията за управление на риска е тя да бъде свързана с възнаграждението, решенията за разходването на капитала и стратегическото планиране. Тази връзка осигурява основа за функция по управление на оперативния риск, която може да увеличи капитала на акционерите, като поддържа доходносно, изчислено и контролирано поемане на рисковете в бизнеса.

Глобалният пазар е разработил всеобхватна дефиниция за управление на риска съгласно международните стандарти, която е съставена от три основни части. Първата отразява широко разпространеното схващане за управление на риска – контрол върху влиянието на неблагоприятните събития, които се случват. Втората част включва управление на несигурността, която е неразделна част от осъществяването на дейността. Третата част се отнася до преследването на възможности за постигане на конкурентно предимство и увеличение на акционерната стойност.

Всеки от трите елемента на дефиницията за риск е широко свързан с поне една функция от дейността на организацията. Въпреки че управленските функции са гъвкави, рисъкът като опасност обикновено представлява перспектива за ръководството, отговорно за спазването на законовите изисквания. Управлението на положителните рискове е винаги насочено към получаване на желаната възвръщаемост от капитала. Въпреки че методите за управление на тези рискове са разнообразни, всички те включват събирането на информация с цел усъвършенстване на познанието, което ще послужи като основа при поемането на съответния контролиран риск. Това познание дава на ръководството по-добро разбиране по отношение на възможностите, както и способност те да бъдат използвани. Очевидно ръководителите ще трябва да намерят правилния баланс между разходите за събиране и анализ на информация и ползата, която ще им донесе наученото.

Риск и управление на риска в международни стандарти

Базелските стандарти за управление на риска са насочени най-вече към анализ и управление на кредитните рискове. Те са разработени от Банката за международен сътълмент в Базел (BIS). В стандартите на Базел II подробно е представен стандартизирианият подход за оценка и управление на кредитните рискове. Следователно те са предназначени основно за целите на банковата и инвестиционната дейност.

Съгласно тях стандартизирианият подход за оценка на риска дава възможност за избор между две основни методологии за определяне на капиталовите изисквания за кредитния риск. Едната от тях е свързана с измерването на риска чрез стандартен модел на кредитните рейтинги. Другият алтернативен подход се базира на законови изисквания, които се разработват от институцията, отговорна за осъществяването на банков надзор.

В стандарта са посочени всички капиталови изисквания, на които трябва да отговаря една кредитна институции. Представени са и начините за изчисляване на капиталовата адекватност и ликвидност. Ясно са разписани определените рискови тегла, които могат да се използват за измерване на кредитните рискове. Разбира се, тези тегла са различни в зависимост от отделните кредитни рейтинги и условия.

Важно е да се отбележи, че са посочени и отделните техники, които могат да се използват за намаляване на кредитните рискове. Те са:

1. осъществяване на сделки с различни обезпечения;
2. извънбалансово нетиране;
3. издаване на гаранции и кредитни деривати;
4. други техники.

Нека да разгледаме по-специфичните им характеристики. Осъществяването на сделки с различни обезпечения е налице, когато една банка има кредитна експозиция или потенциална кредитна експозиция и когато те могат да бъдат изцяло или частично хеджирани чрез определено обезпечение. Най-често се използват финансови обезпечения като пари, ценни книжа и други финансови инструменти. Но, разбира се, трябва да се спазват определени капиталови изисквания. Във връзка с това основният подход, който се използва, е, че рисковото тегло на обезпечението за определената експозиция трябва да бъде заменено за рисковото тегло на другата страна по сделката. Техниката на извънбалансовото нетиране е свързана с възможността банките да нетират споразуменията за заеми и депозити, като капиталовите изисквания, които трябва да се спазват, се базират на нетните кредитни експозиции. Гаранциите и кредитните деривати се определят като: преки, окончателни и безусловни инструменти. На тази база банковите регулатори са сигурни, че банките напълно ще покриват минималните изисквания, свързани с управлението на риска. Така те ще могат да покрият необходимите им капиталови изисквания с цел защита на кредитоспособността им.

Основните правила, поставени в Базелските стандарти за управление на кредитните рискове, могат да бъдат обобщени така:

A. Банката трябва да осигури достатъчно качествена информация за кредитния риск, за да даде възможност на потребителите на финансовите отчети да разберат как тя дефинира кредитния риск и бизнес дейностите, които създават кредитен риск.

B. Банката трябва да оповестява информация, която описва структурата на функцията по управление на кредитния риск, включително информация за управлението на тази функция, разделението на задълженията и комитетите или друга управленска инфраструктура. Ръководството трябва да обърне специално внимание на функцията за проверка на кредитите и съответния вътрешен контрол. Това оповестяване трябва да се постави в контекста на общата структура на управление на риска в организацията и да се посочат промените в структурата на оповестяването от предишни периоди.

C. Банката трябва да оповестява информация за своите стратегии, цели и практики в управлението и контрола на експозициите към кредитния риск. По-конкретно институцията трябва да обобщава своите политики за определяне, измерване и управление на кредитния риск към всеки един

контрагент и за целия портфейл. Оповестяването трябва да включва, ако е уместно, информация за:

- методите за ограничаване или контрол на общите кредитни експозиции, включително
  - рискови лимити (напр. за контрагенти, предварителен сетьлмент, сетьлмент);
  - лимити за кредитните концентрации към отделните контрагенти или класове кредитополучатели; и
  - наблюдение на лимитите;
- процеса и методите за оценка на кредитните експозиции към индивидуални контрагенти и за целия портфейл, включително описание на вътрешната класификационна система за кредитен рейтинг (напр. какво означава всеки рейтинг от гледна точка на вероятността от неизпълнение, разграничаване степените на риск, изпълнение във времето и оценка на резултата);
- механизмите за намаляване и/или смекчаване на кредитните експозиции, като обезпечения, гаранции, спогодби, двустранни и многострани споразумения за нетиране и споразумения за предварително прекратяване;
- дейностите по секюритизиране; и
- използването на нови или инновационни инструменти, които прехвърлят кредитни експозиции, като например кредитните деривати.

Ако институцията извършва стрес тестове за кредитните експозиции към свои контрагенти, тя трябва да оповестява процеса на стрес тестване и как това тестване е включено в системата за управление на кредитния риск.

Г. Банката трябва да представя техниките, които използва за наблюдение и управление на просрочени или обезценени активи, кредитни взаимоотношения, включително процедурите за класифициране на кредитите според качеството им, а така също практиките и процедурите за оценка адекватността на провизиите и резервите за загуби по кредити.

Д. Освен методите, които банките използват сега за оценка на експозициите към кредитен риск, някои банки разработват нови подходи за измерване на експозиции към кредитен риск, включително различни техники на моделиране. Банка, която използва система с кредитни точки или модели за измерване на кредитния риск в портфейла, за да управлява кредитния риск, трябва да предоставя качествена и количествена информация за тези подходи. Информацията трябва да включва:

- вида на използваните модели - с кредитни точки или модели за измерване на кредитния риск, и описателна информация за видовете модели, за портфейла(портфейлите), които са тяхен обект, и обем на портфейла(портфейлите);
- количествена и качествена информация за използваните модели за измерване на кредитния риск, включително параметри на моделите (напр. период на държане, период на наблюдение, доверителен интервал и др.), изпълнение във времето, проверка на модела и информация за стрес тестовете.

Е. Банките, които не използват кредитни модели, трябва да гарантират, че оповестяват достатъчно качествена и количествена информация, за да осигурят сравнима информация за управлението на кредитния риск.

Ж. Банката трябва да представя информация за общите си кредитни експозиции, включително експозициите, възникващи от кредитиране, търговия, инвестиции, управление на ликвидността, финансирането и задбалансовите дейности. Тази информация трябва да включва текущите експозиции (към датата на финансовия отчет) и, ако е уместно, евентуалните бъдещи експозиции. Освен това трябва да представя и разбивки на падежите (напр. до 1 година, от 1 до 5 години, от 5 до 10 години, от 10 до 20 години и 20 и повече години), както и осреднени салда за периодите.

3. Банката трябва да оповестява информация за кредитните експозиции по браншове или по вид експозиции, например търговски, промишлен сектор, недвижима собственост, строителство, кредитни карти, лизинг и жилищни ипотеки.

И. Банката трябва да оповестява информация за състава на своите балансови и задбалансови кредитни експозиции по основните видове контрагенти, включително чуждестранни правителства, местно правителство, чуждестранни фирми, местни фирми, потребители и други финансово институции. Тя трябва да представя тази информация, без да отчита ефектите от техниките за смекчаване на кредитния рисък, напр. обезпечения и нетиране, които са обект на отделни препоръки за оповестяване, изложени по-долу. Освен това, трансакциите и експозициите към икономически свързани лица вътре в групата, директори и акционери, трябва да се посочват отделно, като се описват използваните методи за оценка на тези трансакции. Високо рисковите контрагенти, напр. институции с висока подвижност, трябва да се оповестяват отделно.

К. Банката трябва да оповестява обобщена информация за географското разпределение на кредитните си експозиции, включително местните и международните кредитни експозиции, като показва експозициите към държавите и другите трансгранични експозиции. Географските области може да обхващат отделни държави или групи държави или региони в отделните държави. Банката трябва да оповестява как се разпределят кредитите по географски райони (напр. местожителство на контрагента).

Л. Банката трябва да оповестява своите политики и методи за определяне концентрациите на кредитен рисък, какво се счита за „значителна“ концентрация, а за всяка концентрация - описание на общите характеристики, които определят тази концентрация, както и големината на кредитната експозиция. Тези оповестявания трябва да са съобразени с всички изисквания за поверителност. Значителни концентрации на кредитен рисък могат да възникнат във връзка с отделни кредитополучатели или контрагенти, свързани кредитополучатели или групи от кредитополучатели, конкретни икономически сектори или конкретни страни или региони.

Б Техники за намаляване на кредитния рисък

Банката трябва да оповестява количествена информация за ефекта от кредитните подобрения по кредитните експозиции на контрагентите си. Тази информация трябва да включва ефекта от правно приложими двустранни и многострани споразумения за нетиране. Ако институцията използва обезпечения, спогодби, гаранции или кредитни застраховки за намаляване на

кредитната си експозиция, влиянието върху кредитната експозиция трябва да бъде оповестено. Ако е уместно, тези оповестявания могат да включват номиналната и пазарната стойност на обезпечението.

Създаването на инновационни инструменти и техники за управление на кредитния рисък продължава да се развива и някои банки използват нови инструменти за управление на кредитния рисък като кредитните деривати. Със създаването на нови практики и инструменти за управление на кредитните експозиции банките трябва да предоставят както количествена, така и качествена информация за тези нови практики и инструменти. За банките, които сега използват такива инновационни инструменти, оповестяването трябва да включва информация за:

- начините на използване на инструментите, включително стратегия и цели;
- условните суми и справедливата стойност на инструментите;
- размера на закупения и/или продаден кредитен рисък;
- разбивка по видовете инструменти (например суап за обща възвръщаемост, суап за неизпълнение по кредит или други кредитни деривати) и
- мястото на заведените инструментите (т. е. в търговска или банкова книга).

Основните европейски стандарти за риска и неговото управление са регламентирани в **Директива 93/6/ЕС** относно капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции. Това е стандарт, който е разработен от Европейската комисия и е задължителен за прилагане от страните членки. За разлика от тях кандидат-членките имат различни срокове за приемане на тези стандартни в техните национални законодателства. Съгласно директивата приетият подход за анализ на риска цели:

- ✓ постигането на пълна хармонизация, която е необходимо и достатъчно условие за осигуряване на взаимното признаване и оторизиране на системите за банков надзор;
- ✓ приемането на мерки за координиране на определението за собствения капитал на инвестиционните посредници,
- ✓ определянето на размера на началния им капитал и обща единна рамка за наблюдение на рисковете, които поемат инвестиционните посредници,
- ✓ както и хармонизацията, необходима за постигане на взаимно признаване в рамките на вътрешния финансов пазар.

Прилагането на директивата е свързано с това, че единните основни стандарти за собствения капитал на институциите стават главната характеристика на вътрешния пазар в сектора на инвестиционните услуги, тъй като собственият капитал осигурява приемствеността на институциите и защитата на инвеститорите. Във връзка с това е необходимо да се разработят единни стандарти относно пазарните рискове, поети от кредитните институции, и да се осигури допълнителна рамка за надзора на рисковете, поети от институциите. По-конкретно това са пазарните рискове и рисковете, свързани с позициите в портфейла, рисковете на съдълmenta и валутните рискове. Необходимо е да бъдат създадени и вътрешни системи за наблюдение и контрол върху лихвените рискове за цялостната им дейност. Това е особено важен начин за минимизиране на тези рискове. Вътрешните системи следва да подлежат на преглед от страна на компетентните власти. Необходимо е и приемането на

общи правила за наблюдение и контрол върху големите експозиции на инвестиционните фирми.

Институциите трябва да се съобразяват с настоящата директива по отношение покритието на валутните рискове за цялостната си дейност. Във връзка с това трябва да бъдат наложени по-ниски капиталови изисквания за позициите във валути, които са тясно взаимосвързани, независимо дали това е статистически потвърдено, или произтича от обвързващо междуправителствено споразумение, конкретно с оглед създаване на Европейския валутен съюз. Този факт е важен за наблюдението върху рисковете, свързани със сетълмент/доставката. Така се отчита съществуването на системи, предлагащи адекватна защита, намаляваща този риск.

Други стандарти, които трябва да се спазват от световните капиталови пазари при управлението на риска, са изискванията на Международната организация на комисиите по ценни книжа (**IOSCO**). На базата на въпросници, изгответи от организацията и попълнени от нейните членове, IOSCO разработва посочените стандарти за риск съгласно пазарните условия на членовете си. В тях ясно и точно са описани стандартите и методите, които трябва да се използват при анализа на риска от участниците на капиталовите пазари. Дефинирани са основните рискове, като са посочени основните фактори, които влияят върху тях. Интерес представлява и акцентът по отношение на рисковите индикатори. Те служат като „сигнал“ за евентуалната поява на бъдещи рискове. Това е от съществено значение, защото така може да се осъществи превантивен анализ и да се контролира рискът, доколкото е възможно.

Съгласно разработените стандарти на IOSCO процесът на управление на риска съдържа три основни компонента. Това са (1) избиране на подход за определяне и измерване на риска; (2) разработване на детайлна структура на ограниченията и насоките за поемането на рискове, и (3) осъществяване на вътрешен контрол и разработване на управляваща информационна система за контролиране, наблюдение и отчитане на рисковете. Във връзка с това измерването на рисковете, независимо от техния вид, зависи от обема на експозицията, възможността за реализиране на загуби и размера на загубите. За анализа на риска от съществено значение е независимостта на оценката на риска. Стандартите на IOSCO акцентират най-вече на използваните техники за анализ на риска – диверсификацията, разпределението на риска и трансфера на риска. Но за правилното използване на тези техники и получаването на оптимална оценка се акцентира на доброто определяне и разбиране на рисковете. Поради тази причина в разглежданите стандарти се обръща особено внимание на дефинирането на различните видове риск и начина на тяхната регулация. Нека да разгледаме по-важните дефиниции.

Стандартите на IOSCO определят кредитния риск като този риск, който може да доведе до ликвидация на определена организация по отношение на управлението на финансовите си задължения. Този риск може да се появи от просрочка или неизпълнение на определен дълг или някакво друго задължение по определена облигация. Най-често кредитният риск се анализира и оценява от банките. За ограничаването или пълното елиминиране на кредитните рискове се препоръчва използването на различни споразумения, обезпечения, гаранции и издаването на кредитни деривати.

Пазарният риск се определя като рискът, който може да се претърпи от реализирането на загуби, свързани с промяна на стойността или цената на актива в зависимост от промяна на лихвените равнища, валутните курсове, цените на акциите и на стоките. Пряко свързан с пазарния риск е ликвидният риск на активите. Той всъщност представлява рискът, който се поема от едно дружество, когато то не може да промени позицията, която притежава в определен инструмент, когато тя стане неблагоприятна за това дружество. Тези два типа рискове са от съществено значение за дейността на инвестиционните фирми и посредници. За намаляването на пазарните рискове фирмите използват различни статистически модели. Освен тях основен модел, който се използва, е моделът за „оценка на риска“ (*VaR – value-at-risk*).

Ликвидните рискове пък се определят като рисковете, които се поемат от отделните компании, когато не могат да си осигурят необходимите ликвидни средства и капитал, за да посрещнат своите задължения. Степента на ликвидност зависи от стабилността на организацията и структурата на нейния капитал. За разлика от разгледаните вече рискове, ликвидните рискове не могат да бъдат точно измерени и анализирани. Като средство за тяхното ограничаване се използва диверсификацията на източниците на капитал.

Лихвените рискове за банките всъщност са управляваните от тях експозиции, а за останалите дружества – като застрахователни и инвестиционни компании – те се пораждат от промяна на лихвените проценти. Основните механизми, които се използват за намаляването на тези рискове, са различни техники и лостове за управление и отчитането на активите и пасивите. Като пример се посочва, че банките най-често използват техники като дюрацията и хеджирането чрез структурни продукти.

Техническите рискове са специфичен тип рискове, които са характерни най-вече за застрахователните компании. Във връзка с това те са свързани с определянето на стойността на застрахователните премии и избора на адекватни техники за оценка на отделните искове и при общото застраховане, и при животозастраховането. Следователно измерването на техническите рискове е съществено за дейността на застрахователите. Най-често процесът на управление на тези рискове включва: (1) тестване на адекватността на техническите обезпечения; (2) определяне на застрахователните продукти; (3) определяне стойността на тези продукти при конкретни условия; (4) определяне на инвестиционната стратегия и управлението на активите и пасивите; и (5) разработване на презастрахователните програми.

Оперативните рискове се дефинират по различни начини. Най-често те се свързват с рисковете, получени от реализиране на загуба в резултат на определени външни влияния. Те, от своя страна, са стратегически рискове, свързани с определени бизнес решения. Оперативните рискове най-вече се измерват чрез разработването на различни програми и законови изисквания. Една важна техника за елиминирането на тези рискове е поемането на част от оперативните рискове от трети страни.

Но поради развиващите се процеси в икономиката, днес много често се наблюдава въздействието на няколко риска върху определена организация. Във връзка с това в стандартите е отчетена и тази възможност и са посочени най-общо резултатите от цялостното въздействие на рисковете. Разписани са и условията и начините за пазарна оценка на риска и неговото управление.

От съществено значение за анализа и оценката на риска е спазването на изискванията на разработения от Международната организация по стандартизация (ISO) стандарт за оценка на риска – **ISO/IEC Guide 73**. В него подробно е описан целият процес на оценка и анализ на риска. Най-общо стандартът има следната структура:

1. Определяне на риска;
2. Етапи на управление на риска;
3. Стандарти за оценка на риска;
4. Риск анализ;
5. Характеристика на процеса по оценяване на риска;
6. Отчетност във връзка с риска;
7. Анализ на мерките, свързани с управлението на риска;
8. Наблюдение на процеса по управление на риска;
9. Структура на политиката на управление на риска;
10. Приложения.

Спазването на изискванията, които са посочени в отделните елементи на стандарта, гарантира получаването на ефективни оценка и анализ на риска.

Съгласно този стандарт управлението на риска е централна част от всяко стратегическо управление на организацията. Фокусът на доброто управление на риска е насочен към определянето и анализирането на риска. Тези процеси зависят от различни фактори, които могат да бъдат както вътрешни, така и външни за определена организация. Съгласно стандарта ISO/IEC Guide 73 тези фактори са категоризирани като *външни и вътрешни*.

1. Външните фактори са:

- равнищата на лихвените проценти;
- валутните курсове;
- нивото на отпуснатите кредити от банките;
- конкуренцията;
- промяната в потребителското търсене;
- равнището на регулация;
- обществената култура;
- околната среда и др.

2. Вътрешните фактори са:

- ликвидността и паричните потоци;
- интелектуалният капитал;
- проучването и развитието;
- счетоводната система;
- информационната система;
- публичните връзки;
- персоналът и оборудването;
- продуктите и услугите и др.

Процесът на управление на риска в една организация е свързан най-вече с осигуряването на подходяща структура, с цел поемането на бъдещите нужди, процесите на вземане на решения, защитата на активите, осигуряването на подобро и ефективно разпределение на капитала и начините на неговото инвестиране.

Анализът на риска е следващият етап от ефективното управление на риска. Той включва три основни елемента: а) определяне, б) описание и в) оценка и

анализа на риска. Определянето на риска изисква познания за рисковите експозиции на организацията, както и за нейните законова, социална, политическа и културна външна среда. Това въщност е един методичен начин за определянето на дейностите и факторите, които са свързани с риска. Следващият елемент, а именно описанието на риска - е свързан с идентифицирането на обхвата на риска, неговата природа, определянето на възможностите и заплахите, свързани с него. За целта обикновено се изготвя таблица, в която се разписват посочените характеристики и техните измерители. Оценката на риска пък е свързана с използването на количествени и качествени измерители в условията на определена вероятност и възможни условия. Най-често нивото на вероятност се отчита като високо, средно и ниско и на тази база се определят отделните измерители. Пример за такава оценка на риска е посочен в следната таблица:

Параметри на оценката на риска

Степен	Характеристика
Висока	1. Финансовото въздействие за организация, оценено в определена валута, не трябва да надвиша определено ниво X. 2. Значително влияние на въздействието на организационната структура или основните дейности. 3. Значително отчитане на концепцията на акционерите.
Средна	1. Финансовото въздействие за организацията е между ниво X и ниво Y. 2. Умерено влияние на въздействието на организационната структура или основните дейности. 3. Умерено отчитане на концепцията на акционерите.
Ниска	1. Финансовото въздействие за организацията е по-малко ниво Y. 2. Слабо влияние на въздействието на организационната структура или основните дейности. 3. Слабо отчитане на концепцията на акционерите.

В стандарта ISO/IEC Guide 73 в отделни приложения подробно са разписани методите и техниките за анализа на риска. От съществено значение за получаването на оптимална оценка на риска е изготвянето на различни отчетни форми. Те имат стандартна форма и съдържат различна информация за риска на база на това за кого са предназначени. Правят се вътрешни отчети, предназначени за служителите и управляващото ниво на организацията, както и външни отчети, които са предназначени за нуждите на акционерите, инвеститорите и др.

Ефективното управление на риска изисква отчитане, преглед и регуляция на дейността на процеса по оценка и анализ на риска. Затова в стандарта се определят параметрите на всеки процес на наблюдение и контрол на управлението на риска. Най-общо те се свеждат до три основни дейности:

1. Измерване на получените резултати.
2. Анализиране и оценяване на процедурите и информацията, които са били използвани по време на процеса на управление на риска.
3. Използване на знанията и оценка на грешките с цел бъдещото им отчитане и получаването на оптимални оценки.

Модели за оценка и управление на риска

3

Измерване на риска

3 а измерването на риска се използват различни показатели и модели. Първата основна група от тях са свързани с прилагането на статистически показатели като ранг, математическо очакване, стандартно отклонение и дисперсия, както и коефициент на вариация. Нека да разгледаме основните характеристики на всеки от посочените параметри.

1. Рангът (R) е реалното отклонение около една очаквана величина. За неговото определяне се използва следната математическа формула:

$$R = (R_{\max} - R_{\min}),$$

където:

$R_{\max}$ е максималната стойност на величината;

$R_{\min}$ е минималната стойност на величината.

2. Математическото очакване $E(X)$ е средната стойност на очакваната величина, въщност нейната претеглена стойност. Тя е равна на сумата от произведението на възможните ѝ значения и вероятностите за тяхното проявяване. Използва се следната формула:

$$E(X) = \bar{X} = \sum_{i=1}^N X_i P_i$$

където:

P_i е вероятността да настъпи определено събитие;

X_i - значенията на променливата величина;

N - броят на събитията.

3. Дисперсията на дадена случайна величина $\sigma^2(x)$ измерва отклоненията на възможните ѝ стойности около математическото очакване. Тя може да бъде определена с помощта на следната формула:

$$\sigma^2(x) = \sum_{i=1}^n (X_i - E(X))^2 P_i$$

Изразите $E(X)$ и $\sigma^2(x)$ се отнасят за дискретни случайни величини.

4. Стандартното отклонение $\sigma(x)$, от своя страна, е положителен квадратен корен от дисперсията и за:

- непретеглената величина може да се измери така:

$$\sigma(x) = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - E(X))^2}{N}}$$

- за претеглената величина има стойност:

$$\sigma(x) = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - E(X))^2 f_i}{\sum_{i=1}^N f_i}}$$

където:

f_i - са честотите (теглата) на променливата.

5. Коефициентът на вариация (V) се измерва в проценти по следния начин:

$$V = \frac{\sigma(x)}{E(X)} \cdot 100$$

където $E(X)$ и $\sigma^2(x)$ се определят по вече посочения начин.

Д

Модели за измерване на риска

руга група методи за измерване на риска са свързани с оценка на проектния риск. Най-общо те се свеждат до:

» *Анализ на чувствителността* - разглежда се чувствителността на паричните потоци към различни ключови променливи на проекта, т. е. оценява се неопределеността (рискът) по отношение на основните показатели за икономическата ефективност при различни стойности на тези променливи.

» *Сценарен анализ* – инвестиционният проект и неговата възвръщаемост се оценяват, като се допускат три възможни състояния (сценария) на икономиката: пессимистичен, оптимистичен и най-вероятен (реален). На основата на тези оценки се търсят отклоненията от средните стойности на паричния поток на проекта и се изчислява дисперсията като измерител на риска.

» *Симулационен подход* – на основата на ограничен брой входни променливи или вероятни комбинации се разработват множество сценарии за бъдещото поведение на проекта, за да се определи вероятностното разпределение на основните му икономически показатели. Симулирането на риска обикновено се предхожда от анализ на чувствителността.

» *Дърво на решенията* - определят се очакваните стойности на показателите за икономическа ефективност на конкретен проект при предварително зададени вероятности за настъпване на определени събития, влияещи върху проекта. Целта е да се ограничат възможните загуби от несполучливи инвестиционни решения при неблагоприятни събития.

» *Анализ на критичните съотношения* – търси се критичната точка, при която настоящата стойност на приходите и разходите на даден инвестиционен проект се изравнява (т. е. нетната настояща стойност става равна на нула). Рискът, както и при горния метод, е отразен в дисконтовата норма, която се използва при определяне настоящата стойност на паричните потоци на проекта.

Посочените модели за анализ на риска могат да бъдат групирани и по друг начин на база на следните два основни подхода:

- получаване на самостоятелна оценка на риска;
- интегриране на риска в показателя за икономическата оценка на проекта, без рискът да получава самостоятелна оценка.

Към първия подход могат да се причислят следните методи:

- статистически методи за анализ на риска;
- анализ на чувствителността;
- симулационни модели Монте Карло;
- дърво на решенията.

Към втория подход спадат методите:

- метод на безрисковия еквивалент;
- приспособяване нормата на дисконтиране към риска.

Рискът такъв, какъвто се изучава на капиталовия пазар, обикновено се счита за даденост, извлечена от статистическите данни, или за самите участници на пазара - просто нещо, което се случва (изменение във входни и изходни цени, лихви, инфлация, валутни курсове, данъци, фалити, намалени продажби, политическа нестабилност). Затова разумните участници на капиталовия пазар се опитват предварително да извършват действия за редуциране на риска, който поемат.

Използвана литература:

1. *Русинов, В. Н.* Финансовый рынок – инструменты и методы прогнозирования. УРСС, М., 2000.
2. *Фабоци, Ф.* Управление инвестициями. Инфра - М, М., 2000.
3. *Bodie, Z., Kane, A., Marcus, A.* Investments, by The Mc Craw – Hill Companies, 1996.
4. *Elliott, R., Kopp, P.* Mathematics of Financial Markets. Springer, New York, 1999.
5. *Gibson, R., Zimmermann, H.* The Benefits and Risks of Derivative Instruments. Switzerland, 1994.
6. *Miloge, S., Makivic.* Numerical Pricing of Derivative Claims: Path Integral Monte Carlo Approach, 1994.
7. *Rose, P.* Money and Capital Markets. Sixth ed., Irwin, USA, 1997.
8. *Strong, R.* Portfolio Construction, Management, and Protection. Second ed., South – Western College Publishing, 2000.
9. *Wiener, Zvi.* Financial Risk Management. Chapter 14, USA, 2001.

Адреси на интернет сайтове:

1. www.fenews.com
2. www.hoadley.net
3. www.riskglossary.com
4. www.cboe.com
5. www.suretrade.com
6. www.biz.ogr
7. www.iosco.org
8. www.cbe.wvu.edu
9. www.academicpress.com
10. www.aaii.com
11. www.cnbc.com

НОРМАТИВНА УРЕДБА**НАРЕДБА**

за изменение на Наредба № 3 от 2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество

(обн., ДВ, бр. 90 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 9 и 85 от 2004 г., бр. 50 и 52 от 2005 г.)*

§ 1. В чл. 7, ал. 2, т. 1, чл. 9 и чл. 20, ал. 3, т. 8 думите „Националния осигурителен институт“ и „Националният осигурителен институт“ се заменят с „Националната агенция за приходите“.

§ 2. В Приложение № 1, в т. 6 от Указанията за попълване на заявлението думите „Националния осигурителен институт“ се заменят с „Националната агенция за приходите“.

Заключителни разпоредби

§ 3. Наредбата влиза в сила от 1.I.2006 г.

§ 4. До 30.VI.2006 г. пенсионноосигурителните дружества привеждат образците на заявления за промяна на участие в съответствие с § 2.

§ 5. Наредбата се издава на основание чл. 171, ал. 5, чл. 247, ал. 4, чл. 331, ал. 5, т. 2 и чл. 336, ал. 1, т. 2 от Кодекса за социално осигуряване и е приета от Комисията за финансово надзор с решение № 46-Н от 11.I.2006 г.

Председател: **Ап. Апостолов**

* ДВ, бр. 7 от 2006 г.

**ДЕЙНОСТТА
 НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР
 ПРЕЗ ЯНУАРИ 2006 ГОДИНА**

**I. РЕШЕНИЯ
 НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР**

**№ на решението
 и дата на заседанието**

1. ОПРЕДЕЛИ

*размера на вноската на застрахователите, предлагащи в Република България задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ и задължителна застраховка „Злополука“
 ГАРАНЦИОНЕН ФОНД*

1-ГФ/03.01.2006

2. ИЗДАДЕ

• временна забрана за публикуване търговото предложение на:

ПАСИФИК 2000 ООД	СОФИЯ	
И ЛИДИНКОМ ЕСТАБЛИШМЪНТ	ЛИХТЕНЩАЙН	
към акционерите на		
НАПРЕДЪК ХОЛДИНГ АД	СОФИЯ	4-ТП/05.01.2006
ЕНЕРГОРЕМОНТ - ХОЛДИНГ АД	СОФИЯ	25-ТП/11.01.2006
към акционерите на		
ЕНЕРГОРЕМОНТ - ВАРНА АД	С. ЕЗЕРОВО	

• лиценз на:

БЕНЧМАРК ФОНД-2 АД СОФИЯ 6-ИД/05.01.2006
за извършване на дейност като инвестиционно дружество съгласно чл. 164, ал. 1 ЗППЦК

БУЛЕКС ИНВЕСТ АД	ВАРНА	64-ИП/25.01.2006
СТАНДАРТИНВЕСТМЪНТ АД	СОФИЯ	65-ИП/25.01.2006
за извършване като инвестиционен посредник на територията на Република България на		
инвестиционни услуги и дейности по чл. 54, ал. 2, т. 1, 2, 4, 5 и 7 ЗППЦК		

УД ЮГ МАРКЕТ ФОНД МЕНИДЖМЪНТ АД	ПЛОВДИВ	21-УД/11.01.2006
УД ОББ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ ЕАД	СОФИЯ	66-УД/25.01.2006
за извършване на дейност като управляващо дружество съгласно чл. 202, ал. 1 ЗППЦК		

КЕПИТЪЛ МЕНИДЖМЪНТ АДСИЦ	СОФИЯ	22-ДСИЦ/11.01.2006
ЦКБ РИЪЛ СТЕЙД ФОНД АДСИЦ	СОФИЯ	23-ДСИЦ/11.01.2006
БУЛЛЕНД ИНВЕСТМЪНТС АДСИЦ	СОФИЯ	68-ДСИЦ/25.01.2006
за извършване на дейност като дружества със специална инвестиционна цел, потвърди		
проспектите на дружествата за публично предлагане на акции и вписа емисиите в регистъра		
по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН		

• разрешение на:

УД ЕЛАНА ФОНД МЕНИДЖМЪНТ АД
да организира и управлява
 ДФ ЕЛАНА БАЛАНСИРАН \$ ФОНД

СОФИЯ

43-ДФ/18.01.2006

• решение за одобрение на:

ЕЛАНА ФОНД ЗА ЗЕМЕДЕЛСКА ЗЕМЯ АДСИЦ
за замяна на обслужващото дружество

СОФИЯ

67-ДСИЦ/25.01.2006

3. ВПИСА**• емисия акции в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН, издадени от:**

ЕЛМА АД
 ИНТЕРЛОДЖИК - ЛИЗИНГ АД
 ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

ТРОЯН

5-Е/05.01.2006

СОФИЯ

54-Е/18.01.2006

СОФИЯ

70-Е/25.01.2006

• последваща емисия от ценни книжа в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН, издадени от:

АДВАНС ТЕРАФОНД АДСИЦ

СОФИЯ

26-Е/11.01.2006

• в регистъра на професионалните инвеститори, воден от КФН,

ДИМИТЪР ДИМИТРОВ

52-ПИ/18.01.2006

4. ПРИЗНА ПРИДОБИТАТА КВАЛИФИКАЦИЯ НА

СВЕТОСЛАВА АТАНАСОВА

7-ИК/05.01.2006

за отговаряща на изискванията, включени в тематичния обхват на изпита за инвестиционен консултант, удостоверена с издаден от компетентен чуждестранен орган документ

5. ОТКАЗА ДА ИЗДАДЕ Лиценз на

ДЕКСТРА НЕДВИЖИМОСТИ АДСИЦ

СОФИЯ

20-ДСИЦ/11.01.2006

за извършване на дейност като дружество със специална инвестиционна цел

А 1 ФИНАНС ООД

СОФИЯ

42-ИП/18.01.2006

за извършване на дейност като инвестиционен посредник

6. ПОТВЪРДИ ПРОСПЕКТ ЗА**• вторично публично предлагане на емисия корпоративни облигации, издадени от:**

СВ. СВ. КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА ХОЛДИНГ АД

ВАРНА

24-Е/11.01.2006

и вписа емисията в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ФИНАНСИЕР ЕАД

СОФИЯ

53-Е/18.01.2006

и вписа емисията, както и дружеството като емитент в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН

• вторично публично предлагане на емисия акции, издадени от:

ЗЛАТЕН ЛЕВ ХОЛДИНГ АД

СОФИЯ

69-ПД/25.01.2006

вписа емисията, както и дружеството като публично в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН

• публично предлагане на дялови единици от:

РАЙФАЙЗЕН ОБЛИГАЦИОНЕН ФОНД В ДОЛАРИ

44-Е/18.01.2006

РАЙФАЙЗЕН ЕВРОПЛЮС ОБЛИГАЦИОНЕН ФОНД

45-Е/18.01.2006

РАЙФАЙЗЕН ГЛОБАЛЕН ФОНД В ОБЛИГАЦИИ

46-Е/18.01.2006

РАЙФАЙЗЕН КОНВЕРГЕНТНОСТ КЪМ ЕС ФОНД

47-Е/18.01.2006

РАЙФАЙЗЕН ГЛОБАЛЕН БАЛАНСИРАН ФОНД

48-Е/18.01.2006

РАЙФАЙЗЕН ГЛОБАЛЕН ФОНД В АКЦИИ

49-Е/18.01.2006

РАЙФАЙЗЕН ФОНД ЕВРАЗИЯ В АКЦИИ

50-Е/18.01.2006

РАЙФАЙЗЕН ИЗТОЧНОЕВРОПЕЙСКИ ФОНД В АКЦИИ

51-Е/18.01.2006

7. ПРИЕ БЮДЖЕТА НА

ФОНД ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ В ЦЕННИ КНИЖА

55-ФКИЦК/18.01.2006

8. РАЗГЛЕДА

следните търгови предложения за закупуване на акции – публикувани:

ПАСИФИК 2000 ООД	СОФИЯ	
ИЛИДИНКОМ ЕСТАБЛИШМЪНТ	ЛИХТЕНЩАЙН	
към акционерите на		
НАПРЕДЪК ХОЛДИНГ АД	СОФИЯ	25.01.2006
ЕНЕРГОРЕМОНТ - ХОЛДИНГ АД	СОФИЯ	
към акционерите на		
ЕНЕРГОРЕМОНТ - ВАРНА АД	С. ЕЗЕРОВО	25.01.2006

**II. ИНДИВИДУАЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ АКТОВЕ
НА ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ
НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР**

• УПРАВЛЕНИЕ „НАДЗОР НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ДЕЙНОСТ“ •

Заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“:

1. ОТПИСА

от регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 3 ЗКФН като публични дружества:

КРАМЕК АД	СОФИЯ	3-ПД/05.01.2006
ЕНЕРГОРЕМОНТ - РУСЕ АД	РУСЕ	40-ПД/18.01.2006
БУЛЕС АД	БУРГАС	58-ПД/20.01.2006
ГЕРИЛА АД	ВЪРБИЦА	71-ПД/25.01.2006

2. ИЗДАДЕ РЕШЕНИЕ ЗА ОДОБРЕНИЕ НА

• промяна в общите условия, приложими към договорите с клиенти, на:

ТБ ЮНИОНБАНК АД	СОФИЯ	27-ИП/12.01.2006
БОРИСЛАВ ДИМИТРОВ		39-ИП/17.01.2006
<i>да придобие над 10 на сто от капитала на</i>		
ФИКО ИНВЕСТ ООД	ШУМЕН	

3. ЗАДЪЛЖИ ЛИЦАТА,

управляващи и представляващи:

МЕСОКОМБИНАТ КАЗАНЛЪК АД	КАЗАНЛЪК	32-ПД/16.01.2006
СЛЪНЧЕВ БРЯГ АД	СЛЪНЧЕВ БРЯГ	33-ПД/16.01.2006
ОБЩИНА СВИЦОВ		34-Е/16.01.2006
БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ АД	СОФИЯ	35-ПД/16.01.2006
ЛОВЕЧТУРС АД	ЛОВЕЧ	36-ПД/16.01.2006
ИЗОСЕРВИЗ ХОЛДИНГ АД	СЛИВЕН	37-ПД/16.01.2006
ЕМПИ АД	С. ТОПОЛОВО	38-ПД/16.01.2006

да отстранят непълнотите в представените отчети за I тримесечие на 2005 г.

МЕСОКОМБИНАТ КАЗАНЛЪК АД	КАЗАНЛЪК	75-ПД/30.01.2006
<i>да отстранят непълнотите в представения годишен отчет за 2004 г.</i>		

ЕМПИ АД	С. ТОПОЛОВО	76-ПД/31.01.2006
<i>да назначат директор за връзки с инвеститорите съгласно разпоредбата на чл. 116г, ал. 1 ЗППЦК</i>		

4. Във връзка със спазване изискванията на ЗКФН, ЗППЦК и нормативните актове по прилагането им със заповед на заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, беше извършена проверка на инвестиционен посредник:

• ИНТЕРКАПИТАЛ МАРКЕТС АД

• УПРАВЛЕНИЕ „ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН НАДЗОР“ •

Заместник-председателят, ръководещ управление „Застрахователен надзор“:

1. ИЗДАДЕ

• разрешение на:

ЗД БУЛ ИНС АД	СОФИЯ	2-ОЗ/03.01.2006
<i>за инвестиране на активи за покритие на технически резерви</i>		

ЗОД СВЕТИ НИКОЛАЙ ЧУДОТВОРЕЦ АД	СОФИЯ	17-ЗОД/09.01.2006
<i>за нов здравноосигурителен пакет „Извънболтична стоматологична помощ“</i>		

• разрешение за извършване на дейност като застрахователен брокер на територията на Република България на:

ИНТЕРПРИМА ЕООД	СОФИЯ	8-ЗБ/06.01.2006
СЕЙФИНВЕСТ БГ ООД	СОФИЯ	9-ЗБ/06.01.2006
ЮРИМЕКС ЕООД	СОФИЯ	14-ЗБ/09.01.2006
ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КЪЩА ЕООД	СОФИЯ	41-ЗБ/18.01.2006
АЙТИ ЕС ЕНД КО ИНС ООД	СОФИЯ	57-ЗБ/19.01.2006
АРИВ ИНС ООД	СОФИЯ	59-ЗБ/23.01.2006

• Заповед № 22/17.01.2006 г. на основание чл. 294, ал. 4 във връзка с чл. 292, ал. 1, т. 3 и 7 от Кодекса за застраховането

• наказателни постановления на:

ЗД БУЛ ИНС АД	P-10-329 НП/28.12.2005
ЗД БУЛ ИНС АД	P-10-330 НП/28.12.2005
ЗАД АРМЕЕЦ АД	P-10-341 НП/28.12.2005
ЗК ЛЕВ ИНС АД	P-10-349 НП/30.12.2005
ОЗК АД	P-10-350 НП/30.12.2005
ЗАД АРМЕЕЦ АД	P-10-359 НП/30.12.2005
БЗОФ АД	P-10-361 НП/30.12.2005
ЗК ЛЕВ ИНС АД	P-10-362 НП/30.12.2005

2. ОДОБРИ ИЗБОРА НА

ВЕСЕЛА КЮЛЕВА

за председател на НС на

ЗОАД ДЗИ АД

СОФИЯ 10-ЗОД/06.01.2006

ТЕОДОРА СТАВРЕВА

за председател на УС на

ЗОАД ДЗИ АД

СОФИЯ 11-ЗОД/06.01.2006

ВАЛЕНТИН АНГЕЛОВ

за изпълнителен директор на

ЗОАД ДЗИ АД

СОФИЯ 12-ЗОД/06.01.2006

ДЕСИСЛАВА ТОТЕВА

за член на УС на

ЗОАД ДЗИ АД

СОФИЯ 13-ЗОД/06.01.2006

МАРИАНА ДИНКОВА

за член на УС на

ЗОД СВЕТИ НИКОЛАЙ ЧУДОТВОРЕЦ АД

СОФИЯ 18-ЗОД/09.01.2006

3. УТВЪРДИ

ЖИВКО БОНЕВ

за регистриран одитор по чл. 66, ал. 1 от Закона за застраховането и го включи в списъка на утвърдените регистрирани одитори

19-РО/09.01.2006

4. ПРИЛОЖИ

- принудителна административна мярка на:*

ЗКЛЕВ ИНС АД
ЛЕВИНС ЕООД

СОФИЯ
ПЛЕВЕН

28-ОЗ/13.01.2006
63-ЗБ/23.01.2006

5. ОТКАЗА

да издаде разрешение за извършване на дейност като застрахователен брокер на територията на Република България на:

ФАРИН

62-ЗБ/23.01.2006

• УПРАВЛЕНИЕ „ОСИГУРИТЕЛЕН НАДЗОР“•

Заместник-председателят, ръководещ управление „Осигурителен надзор“:

1. ОПРЕДЕЛИ

- минималната доходност от управлението на активите на универсалните пенсионни фондове за периода от 01.01.2004 г. до 31.12.2005 г. в размер на 5,63 % на годишна база*

15-УПФ/09.01.2006

- минималната доходност от управлението на активите на професионалните пенсионни фондове за периода от 01.01.2004 г. до 31.12.2005 г. в размер на 5,80 % на годишна база*

16-ППФ/09.01.2006

2. УТВЪРДИ

- образци на годишни извлечения от индивидуална осигурителна партида на пенсионноосигурителните дружества към 31.12.2005 г.*

29-ПОД/13.01.2006

3. ПРЕДОСТАВИ СРОК НА:

ПОК СЪГЛАСИЕ АД

СОФИЯ

до 28.02.2006 г. да приведе активите на

УПФ СЪГЛАСИЕ

30-УПФ/16.01.2006

ППФ СЪГЛАСИЕ

31-ППФ/16.01.2006

в съответствие с изискванията на разпоредбата на чл. 178, ал. 8 от Кодекса за социално осигуряване

ПОАД ЦКБ - СИЛА АД СОФИЯ

до 23.02.2006 г. да приведе активите на

ППФ ЦКБ – СИЛА

60-ППФ/23.01.2006

ДПФ ЦКБ – СИЛА

61-ДПФ/23.01.2006

в съответствие с изискванията на разпоредбата на чл. 178, ал. 1 във връзка с чл. 249 от Кодекса за социално осигуряване

4. ОДОБРИ

изменения и допълнения в правилниците за организацията и дейността на:

УПФ СЪГЛАСИЕ АД

СОФИЯ

72-УПФ/28.01.2006

ППФ СЪГЛАСИЕ АД

СОФИЯ

73-ППФ/28.01.2006

ДПФ СЪГЛАСИЕ АД

СОФИЯ

74-ДПФ/28.01.2006

**III. ВПИСАНИ ПРОМЕНИ
В РЕГИСТРИТЕ
НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР**

В съответствие с чл. 5, ал. 1 от Наредба № 15 за воденето и съхраняването на регистрите от Комисията за финансов надзор и за подлежащите на вписване обстоятелства през периода бяха:

**а) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на регулираните пазари на ценни книжа
по партидата на:**

Основание за вписване:

РГ-02-0001 БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА – СОФИЯ АД   чл. 14, ал. 1, т. 18

**б) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на инвестиционните посредници
по партидата на:**

РГ-03-0190 АБВ ИНВЕСТИЦИИ ЕООД	чл. 16, ал. 1, т. 4
РГ-03-0193 БАНКА ДСК ЕАД	чл. 16, ал. 1, т. 5
РГ-03-0153 БГ ПРОИНВЕСТ АД	чл. 16, ал. 1, т. 4 и 5; т. 11, буква „г“ и т. 12, буква „г“
РГ-03-0212 БЕНЧМАРК ФИНАНС АД	чл. 16, ал. 1, т. 4 и 5; т. 11, буква „г“ и т. 12, буква „г“
РГ-03-0133 БНП ПАРИБА ЕАД	чл. 14, ал. 1, т. 16
РГ-03-0179 БОРА ИНВЕСТ АД	чл. 16, ал. 1, т. 5 и 15
РГ-03-0084 БУЛБАНК АД	чл. 16, ал. 1, т. 5
РГ-03-0117 БУЛИНВЕСТМЪНТ АД	чл. 16, ал. 1, т. 5
РГ-03-0217 Д.И.С.Л. СЕКЮРИТИЙС АД	чл. 14, ал. 1 т. 1-5, 8-11, 14-16, 18, 21-22; чл. 16, ал. 1, т. 2 и 6
РГ-03-0146 ДЕЛТА СТОК АД	чл. 14, ал. 1, т. 5; чл. 16, ал. 1, т. 5 и 15
РГ-03-0172 ЕВРОДИЛИНГ АД	чл. 16, ал. 1, т. 5 и 15
РГ-03-0166 ЗАГОРА ФИНАКОРП АД	чл. 14, ал. 1, т. 10, 11, 17 и 21
РГ-03-0129 ИНГ БАНК Н.В. КЛОН СОФИЯ	чл. 16, ал. 1, т. 4
РГ-03-0204 ИНТЕРКАПИТАЛ МАРКЕТС АД	чл. 16, ал. 1, т. 4 и 5; т. 11, буква „г“ и т. 12, буква „г“
РГ-03-0181 КАПИТАЛ ИНЖЕНЕР ПРОЕКТ ООД	чл. 14, ал. 1, т. 10, 11 и 21
РГ-03-0072 КАПМАН АД	чл. 14, ал. 1, т. 5 и 21
РГ-03-0215 КДСЕКЮРИТИС ЕАД	чл. 14, ал. 1, т. 1-5; 8-11; 14-16; 18 и 22; чл. 16, ал. 1, т. 4 и 6
РГ-03-0132 КЕПИТЪЛ МАРКЕТС АД	чл. 14, ал. 1 т. 12, 16, 18 и 21; чл. 16, ал. 1, т. 2 и 4; т. 11, буква „г“ и т. 12, буква „г“
РГ-03-0187 МАКЛЕР 2002 АД	чл. 14, ал. 1, т. 21
РГ-03-0081 ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД	чл. 16, ал. 1, т. 5
РГ-03-0128 ОБЩИНСКА БАНКА АД	чл. 14, ал. 1, т. 8 и 12
РГ-03-0211 ПОЗИТИВА АД	чл. 16, ал. 1, т. 4; т. 11, буква „г“ и т. 12, буква „г“
РГ-03-0036 ПОПУЛЯРНА КАСА – 95 АД	чл. 14, ал. 1, т. 5 и 18
РГ-03-0015 ПФБКООД	чл. 14, ал. 1, т. 5; чл. 16, ал. 1, т. 15
РГ-03-0079 ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА АД	чл. 14, ал. 1, т. 16

РГ-03-0089 РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ) ЕАД	чл. 16, ал. 1, т. 15
РГ-03-0101 СИБАНК АД	чл. 14, ал. 1, т. 6
РГ-03-0202 СИИ СЕКЮРИТИЗ АД	чл. 14, ал. 1, т. 10-12
РГ-03-0197 СОМОНИ 2001 ООД	чл. 14, ал. 1, т. 10, 11 и 21
РГ-03-0115 СТАТУС ИНВЕСТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 10, 11 и 21
РГ-03-0127 ТБИНВЕСТБАНК АД	чл. 16, ал. 1, т. 5
РГ-03-0161 ТЕКСИМБАНК АД	чл. 14, ал. 1, т. 6; чл. 16, ал. 1, т. 15
РГ-03-0203 ТИ БИ АЙ ИНВЕСТ ЕАД	чл. 14, ал. 1, т. 10, 11 и 21
РГ-03-0061 ФИКО ИНВЕСТ ООД	чл. 16, ал. 1, т. 4 и 5
РГ-03-0159 ФИНИНВЕСТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 16 и 18; чл. 16, ал. 1, т. 2
РГ-03-0001 ФРОНТИЕР ФИНАНСИ АД	чл. 14, ал. 1, т. 10, 11, 16, 18 и 21; чл. 16, ал. 1, т. 2
РГ-03-0105 ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД	чл. 16, ал. 1, т. 5
РГ-03-0141 ЮГ МАРКЕТ АД	чл. 16, ал. 1, т. 15

**в) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на инвестиционните дружества
по партидата на:**

РГ-04-0017 БЕНЧМАРК ФОНД - 2 АД	чл. 22, ал. 1, т. 1 и 2
---------------------------------	-------------------------

**г) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на публичните дружества
и други емитенти на ценни книжа
по партидата на:**

РГ-05-1200 АДВАНС ТЕРАФОНД АДСИЦ	чл. 18, т. 11, 12 и 13
РГ-05-0466 АЛКОМЕТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 21 и т. 10
РГ-05-0160 АСЕНОВГРАД БТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 16; чл. 17, ал. 3, т. 5 и 6
РГ-05-1040 БИОВЕТ АД	чл. 17, ал. 1, т. 2
РГ-05-0230 БЛАГОЕВГРАД БТ АД	чл. 17, ал. 3, т. 5 и 6
РГ-05-1113 БТК АД	чл. 14, ал. 1, т. 23; чл. 17, ал. 1, т. 2
РГ-05-0180 БУЛГАРТАБАК ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 2
РГ-05-0674 БУЛЕС АД	чл. 14, ал. 1, т. 28; чл. 17, ал. 1, т. 2; ал. 3, т. 5 и 6
РГ-05-1082 БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА АД	чл. 17, ал. 1, т. 2
РГ-05-1120 БЪЛГАРСКИ ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0022 ГАРАНТ ИНВЕСТ ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-0156 ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ БТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 16; чл. 17, ал. 3, т. 5 и 6
РГ-05-0201 ДУПНИЦА БТ АД	чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-1227 ДФ ЕЛАНА БАЛАНСИРАН \$ ФОНД	чл. 14, ал. 1, т. 1, 3, 4, 5, 7, 8, 11, 12 и 21; чл. 17, ал. 1, т. 1 и 8; чл. 18, т. 1 и 6
РГ-05-1177 ЕВРОЛИЗИНГ ЕАД	чл. 19, ал. 3, буква „г“
РГ-05-0056 ЕКИП-98 ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 2
РГ-05-0057 ЕКОИНВЕСТ ХОЛДИНГ АД	чл. 14, ал. 1, т. 16; чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-0330 ЕЛЕКТРОАПАРАТУРЕН ЗАВОД АД	чл. 14, ал. 1, т. 19; чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-1013 ЕМПИ АД	чл. 14, ал. 1, т. 23
РГ-05-1199 ЕНЕМОНА АД	чл. 19, ал. 3, буква „г“
РГ-05-1170 ЕТРОПАЛ АД	чл. 19, ал. 3, буква „г“
РГ-05-0838 ЗАХАРНИ ЗАВОДИ АД	чл. 17, ал. 1, т. 2; ал. 3, т. 6
РГ-05-1214 ЗД ЕВРОИНС АД	чл. 17, ал. 1, т. 2; чл. 18, т. 12 и 14
РГ-05-1129 ЗПАД БУЛСТРАД	чл. 17, ал. 3, т. 5 и 6
РГ-05-0060 ИЗОТСЕРВИЗ – ХОЛДИНГ АД	чл. 14, ал. 1, т. 23

РГ-05-1137 ДОМИНАНТ ФИНАНС АД

ПОЛИЯ ВЪРБАНОВА

София

ул. Уилям Гладстон № 39

тел.: 980-02-38; 981-03-06

МИНЧО ДИМИТРОВ

СТАНКА ГЕОРГИЕВА

ЛЮБИНА ВЕЛИЧКОВА

1164 - София

пл. Йоан Павел II № 1, ет. 2

тел.: 96-00-330; 96-00-473

ТАНЯ КРЪСТЕВА

тел.: 816-92-08

e-mail: tanya.krusteva@transcard.bg

БОРЯНА ХАЛВАДЖИЕВА

София

ул. Средна гора № 56, вх. А, ет. 4 тел.:

989-26-78; GSM: 0887-93-90-37

ДОНКА ПЕНЕВА

РГ-05-0737 ЛОТОС АД

РГ-05-0364 МАНУЕЛА АД

РГ-05-0501 МЕДИКА АД

РГ-05-1197 ТРАНСКАРТ АД

РГ-05-0874 ХИММАШ АД

РГ-05-1041 ЯМБОЛЕН АД

**д) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на физическите лица,
които по договор непосредствено извършват сделки с ценни книжа
и инвестиционни консултации
по партидата на:**

РГ-06-0142 АЛЕКСАНДЪР ПЕТКОВ

чл. 24, ал. 1, т. 3

РГ-06-0036 ГЕРГАНА ИВАНОВА

чл. 24, ал. 1, т. 3 и 4

РГ-06-0468 ЕЛЕНА ГАНЕВА

чл. 24, ал. 1, т. 3

РГ-06-0236 МЕТОДИ НЕГРЕВСКИ

чл. 24, ал. 1, т. 3

РГ-06-0872 НЕЛИ ПЕТРОВА

чл. 24, ал. 1, т. 3

РГ-06-0431 НИКОЛАЙЧ МАЙСТЕР

чл. 24, ал. 1, т. 3 и 4

РГ-06-0651 ПАВЕЛ ДИМИТРОВ

чл. 24, ал. 1, т. 4

РГ-06-0830 ПЕТКО ВЪЛКОВ

чл. 24, ал. 1, т. 3

РГ-06-0070 ПЕТЪР КРЪСТЕВ

чл. 24, ал. 1, т. 3

РГ-06-0696 СЕВЕРИН ВЪРТИГОВ

чл. 24, ал. 1, т. 3

**е) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на управляващите дружества
по партидата на:**

РГ-08-0002 ЕЛАНА ФОНД МЕНИДЖМЪНТ АД

чл. 23, т. 9

РГ-08-0014 ЮГ МАРКЕТ ФОНД МЕНИДЖМЪНТ АД

чл. 23, т. 1

